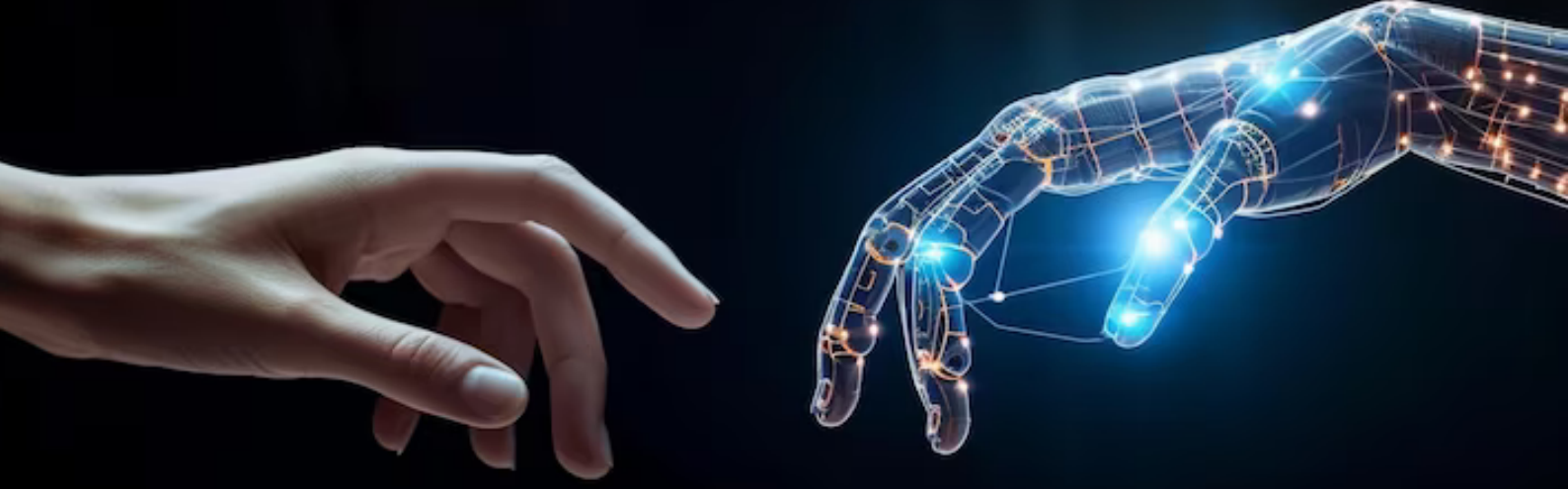

BİLİŞİM HUKUKU KOMİSYONU BÜLTENİ

BU SAYIMIZDA

- 1 | **DİJİTAL BOYKOTUN UYGULANABİLİRLİĞİ**
AV. OĞUZHAN SEYMEN
- 4 | **“KİM” UYGULAMASI VE HUKUKİ DEĞERLENDİRMESİ**
AV. İREM NALBANT
- 6 | **YAPAY ZEKA ENERJİ KRİZİ YARATIR MI?**
AV. AHMET KALKAN
- 8 | **AİHM VE TÜRK MEVZUATI IŞIĞINDA “BOYKOT”**
AV. ELİF ŞUARA GÜNGÖR

BÜLTENİMİZDE

Teknoloji, bizlerin takip edemeyeceği hızda gelişmekte ve hayatımızın ayrılmaz bir parçası haline gelmektedir. Her gün gelişen teknolojiye ayak uydurmak biz hukukçular için zorunlu hale gelmiştir. Yapay zeka, blockchain, fintech, NFT, fikri ve sınai mülkiyet, internet, e-ticaret, kişisel verilerin korunması gibi kavramların insan hakları, ceza hukuku, sözleşmeler hukuku gibi hukukun temel alanlarında incelemek ve bunlar hakkında bilgi sahibi olmak biz hukukçuların bakış açısını geleceğe yönlendirecektir.

Aynı zamanda bu kazanımlar ile hukukçular, bilişim dünyasında yoğun zaman geçiren milyarlarca insanın işlem güvenliğini sağlamak ve dijital anlamda da geleceğe temiz bir dünya bırakmak görevi de üstlenmektedir .

Bu düşünceler ile bizler de bilişim ve hukukun kesiştiği alanlardaki gelişmeleri takip ederek siz değerli okuyucularımıza aktarabilmek, yeni çıkan yasal düzenlemeleri sizlerle buluşturabilmek adına Bursa Barosu Bilişim Hukuku Komisyonu olarak sizlere her ay bülten hazırlıyoruz.

Bilişim hukuku alanında meslektaşlarımızın sizler için hazırladığı makaleleri, haberleri, dizi, film ve kitap önerilerini ve daha birçok içeriği her ay bültenimizden takip edebilirsiniz.

Bültenimizin siz okuyucularımız için bilgi verici olmasını ve okurken keyifli zaman geçirmenizi temenni ediyoruz.

Saygılarımızla.

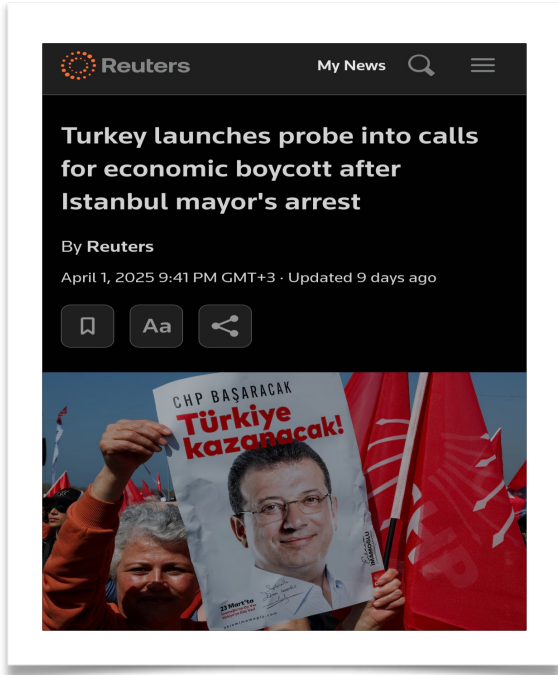
DİJİTAL BOYKOTUN UYGULANABİLİRLİĞİ

AV. OĞUZHAN SEYMEN

Sadece gündemde yer almakla kalmayıp, gündem olmaya ilk sıralarda devam etmesi gereken,

"İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanının ve daha birçok siyasi partinin, gazetecinin tutuklanması sonrası ana muhalefetin başlattığı ekonomik boykot" oldukça önem arz eden bir gelişmedir.

İşbu yazımızda da ilgili boykotun dijital anlamda uygulanabilirliğini *hem hukuken *hem de sosyolojik ve teknik bakımdan ele alacağız.

1- Dijital boykot nasıl yapılıyor?

Sosyal medyanın en büyük gücü markaların tüketiciler üzerindeki etkisi. Bu da ifşa edilen listeleri geniş kitlelere ulaştırıyor. Boykot çağrısı en çok Instagram ve X mecralarında etkin şekilde gerçekleştiriliyor.

Dijital ortamda boykot edilen markaların da alternatiflerin önerilmesi gerekmektedir.

Örneğin internet alışveriş siteleri gibi. Ayrıca bazı uygulamalar ve web sayfalarında, *boykot listesine uymayan markalar açıkça belirtilir, *filtrelenebilir *ve otomatik engellemelerle uyarı sistemleri ile boykot sıhhatli hâle gelir.

2- Neden dijital boykot? Nitekim seçim propagandalarındaki gibi, günümüzde en çok alışveriş, internet ortamında yapılıyor.

Bu da tüketicinin ekonomik baskı için iyi bir güç kaynağı olduğunu göstermekle birlikte, *geleneksel medyanın sınırlarının aşılmasına *ve tüketicinin aynı zamanda yüksek direnişine vesile oluyor.

3- Dijitalde yapılan boykot ne gibi zorluklarla karşılaşır?En büyük zorluk, aslında; *insanların markaların, sahiplik zincirini bilmemesinden, *yanlış markaları boykot etmesinden doğuyor. Örneğin gıda ve abonelikler gibi temel tüketim ürünlerinde alternatif bulmak hiç de kolay değildir.

Ki boykotun bir günlük, birkaç haftalık uygulanmasından öte; çoğulcu demokrasi gereği, zihinlerde topluma:

"Biz boykot yapabiliriz" dedirtmesi gerekir. Dolayısıyla dijital ortamda boykot; siyaset bilimi açısından, "kamuoyu oluşturmayı" sağlar.

Kalıcı ve yapısal bir organizasyon için de ; *"bilinçli yapılması, *sürdürülmesi *ve ekonomik duyarlılığı doğru etkilemesi" gerekir.

4- Dijital ortamdaki boykotta hukuk süjeleri nasıl etkilenir?

Akıllara ilk olarak; *"boykotun bir ifade özgürlüğü" olduğuna ilişkin Anayasa Mahkemesi emsal kararı,

*sosyal medyada yapılan boykota karşı "soruşturmalar başlatılması

*ve gözaltı kararları verilmesi" geliyor.

[Bilgi kaynakları için **bkz:** 3 adet haber yazısı]

Söz gelimi bu hukuk süjelerinin muhatap olacağı gündemler; kamuda ve özel hukukta çeşitlidir.

şayet boykot çağırısı; *"yanıltıcı bilgi içerirse", *zellikle "bir markaya yönelik kesin bir maddi zarar vermesi durumunda [rneğin Türkiye'de EspressoLab ve D&R ınki gibi maddi zarara uğranması durumunda] şirketler;

Türk Ticaret Kanunu 54. ve devamı maddelerince;

*ticari itibari zedeleme ve

*haksız rekabet iddialarıyla hak arama yoluna gider.

Bir boykot yapılırken listelemede ve kara liste yayınında , *"şirketlerin ticari sırları ifşa ediliyorsa *ve listelerde şirketlerin çalışanlarına dair bilgiler varsa" bu da ayrı bir kişisel veri ihlali doğurur.

Ceza hukuku bakımından da: boykot organize edilirken, *etnik-dini temelli , "şu grubun mallarını almayın" demek , halkı kin ve düşmanlığı tahrik eder, TCK m. 216 sorumluluğu doğar.

*"Bu ürünü piyasadan ekmezseniz sizi ifşa ederiz" demek tehdit şantaj soruşturmasına maruz bırakır.

Bilhassa güncel gelişmelere göre de; 7253 sayılı Sosyal Medya Yasasında[2007 tarihli İnternet

Kanunu ile birlikte] "kamu düzenini bozma riski barındıran içerikler"; Bilgi Teknolojileri Kurumu'nca incelenip gerekirse kaldırma kararı alınabilir.

5- Ana muhalefet boykota çağırırken, "hkmet ne gibi müdahalelerde" bulunuyor?

İktidar partinin, Bilgi Teknolojileri Kurumu ve Cumhuriyet Savcılıkları'na müracaat ederken, *"dijital sansür ve platform sorumluluğu gereği", *bazı X üzerinden yapılanlar benzeri ağırıları, mahkeme kararıyla kaldırabilmesi mümkün.

Ayrıca gündemden bağımsız, örneğin hkmetin yaptėı boykotlarda; dünya markaları, kendi bilişim altyapısını Türkiye'de korumak isteyecektir. Bu büyük şirketler için de "Türkiye'nin Siber Egemenlik yetkisi" ile "uluslararası bilişim hukukunda güvenlik" menfaatleri yarışacaktır.

Dolayısıyla; durumu "ifade özgürlüğü ile ticari itibari koruma dengesi" yönünden irdelemek şarttır.

Burada da ; "Platformu sorumluluğu/ temsilcilerin ykmllkları / erişimin engellenmesi - sansür/ dijital delilin değerlendirilmesi /ve içerik

sorumluluğu, bizleri bilişim hukuku bakımından ilgilendiren etkenlerdir.

KAYNAKÇA:

1. https://www.linkedin.com/pulse/hukuki-a%C3%A7%C4%B1dan-boykot-prof-dr-savas-bozbel-II-m--qtp5f?utm_source=share&utm_medium=member_android&utm_campaign=share_via
2. <https://tr.euronews.com/2025/04/03/boykot-sorusturmasinda-gozaltinalinan-11-kisi-adli-kontrol-sartiyla-serbest-birakildi>
3. <https://velev.news/gundem/anayasa-mahkemesinden-emsal-karari-boykot-cagrisina-tazminat-davasi-acilamaz/>

“KİM” UYGULAMASI VE HUKUKİ DEĞERLENDİRMESİ

AV. İREM NALBANT

2024 yılında İçişleri Eski Bakanı Süleyman Soylu, bir YouTube kanalında yayınlanan videosunda akıllı telefonunda yüklü bir uygulamayı tanıtmıştı. Soylu, “KİM” diye adlandırılan uygulama üzerinden akıllı telefonunda fotoğrafını çektiği kişinin 2 saniye gibi kısa bir sürede kimliğini tespit edebildiğini söylediği bir tanıtım yapmıştı.¹

İçişleri Eski Bakanı Süleyman Soylu'nun medyaya tanıttığı “KİM” uygulamasının devlet tarafından ne şekilde kullanılıp kullanılmadığı henüz bilinmiyor. Buna rağmen uygulamanın toplumsal olaylarda kullanılması olasılığın hukuki değerlendirmesini yapmak mümkün.

Türk hukukunda 24 Haziran 2024 tarihinde meclise sunulan yapay zeka kanun taslağı şu aşamada bir önsöz niteliğinde olup icra edilebilirliği ve kapsayıcılığı mevcut değil. Bu nedenle yapay zeka alanında hukukun genel ilkeleri, insan hakları doktrini ve Avrupa Birliği düzenlemeleri bizim için yol gösterici olacaktır. (Yapay Zeka Kanun taslağımız ve AB düzenlemeleri karşısındaki durumu hakkında yazdığım yazıya [erişmek için tıklayınız.](#))

Avrupa Birliği Yapay Zeka Kanunu (EU AI Act) düzenlemeleri yapılırken yapay zeka uygulamaları farklı risk derecelendirmelerine tabi tutmuştu. Dört derecelendirmeli sistemde kabul edilemez (yasak) riskler, yüksek, sınırlı ve asgari riskler belirlenmişti. Bu açıdan yüz tanıma teknolojileri, kullanım amaçlarına ve bağlamlarına göre bu kategorilerden herhangi birine girebilir.

Ancak yazımızın konusunu oluşturan “KİM” uygulamasında gözlemlediğimiz teknoloji, kişinin yüzünü anlık olarak tarayarak kimlik ve sair bilgilerine erişme şeklinde olup bu sistemler “gerçek zamanlı biyometrik izleme ve yüz tanıma veri tabanı oluşturma” uygulamaları olarak tanımlanıyor.

Gerçek zamanlı biyometrik izleme ve yüz tanıma veri tabanı oluşturma uygulamaları EU AI Act kapsamında kabul edilemez risk grubunda tasnif edilmişti. Dolayısıyla Avrupa Birliği kapsamında yapay zekanın bu konulardaki kullanımı 2 Şubat 2025 itibariyle yasaklanmış durumda.²

Yapılan düzenlemelerde, yasaklanan yüz tanıma sistemlerinin kamunun güvenliği açısından kullanımı için bazı istisnalar getirilmişti. Bu istisnalar, insan haklarını kısıtlama neticesi doğuracak tüm işlem ve tedbirlerde öngörülmuş olan “kamu güvenliği açısından başka çare kalmaması, bir yargı kararına dayanma, geçici ve sınırlı olma, ölçülülük, denetlenme” gibi oldukça sıkı koşullarla sınırlı. Bu koşulların uygulanması her devlet yönünden kendi iç hukuk pratiğine bağlı olup şartlar gerektiği gibi uygulandığında kamu güvenliği ile bireysel temel hak

ve özgürlükler arasında denge sağlanması mümkün olabilecektir.

Avrupa Birliği'nin bu bahsedilen düzenlemelerinin ülkemiz iç hukukuna entegre edilmesi henüz söz konusu değilken, yapay zekanın bu alandaki kullanımına yönelik olarak 6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ile önlem ve koruma sağlanabilir. Nitekim yapay zeka sistemleri veri ile beslendiğinden, uygulamanın inşası ve kullanımında 6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nda belirtilmiş şartların da sağlanması gerekli. 6698 s. Kanun Avrupa Birliği GDPR düzenlemelerine uyumlu şekilde düzenlenmiş olup yukarıda saydığımız koşulları barındırmakta. Bu nedenle 6698 s. Kanunun "KİM" uygulaması örneğinde temel hakların korunması için bir çare sunması mümkün.

Avrupa Birliği yapay zeka kıstaslarına paralel olarak 6698 s. kanunumuzda öngörülen "biyometrik verinin işlenebilme şartları" da kısıtlayıcı ve koruyucu. Bu kapsamda biyometrik veri işlemenin temel hak ve özgürlüklerin özüne dokunmaması, başvuru olan yöntemin işleme amacına ulaşılabilmesi bakımından elverişli olması, biyometrik veri işleme yönteminin ulaşılacak istenen amaç bakımından gerekli olması, veri işlemeyle ulaşılacak istenilen amaç ve aracın arasında orantı bulunması, gereklilik ortadan kalktıktan sonra söz konusu verilerin gecikmeksizin/derhal imha edilmesi, işleme amacı doğrultusunda sınırlı olmak üzere veri sorumlularının aydınlatma yükümlülüğünü yerine getirmesi, açık rızanın gerekmesi halinde ilgili kişilerin açık rızalarının kanuna uygun şekilde alınmış olması gerekmektedir.³

Görüldüğü üzere bir kişinin habersiz, rızasız, baştan belli olmayan bir süre, ölçüsüzce, hak ve özgürlüklerine müdahale eder şekilde biyometrik verisi toplanamaz. Bu hükümlere aykırı davranışlar hakkında 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 135 ila 140 ıncı madde hükümleri uygulanır.

Neticede, gündeme gelebilecek bir gerçek zamanlı biyometrik izleme ve yüz tanıma veri tabanı oluşturma durumunda her bir vatandaş açısından ayrı ayrı insan hakları ihlalleri oluşacağı, bu uygulamaların ülkemizde herhangi bir yasal dayanağı olmadığı, temel hak ve özgürlüklere müdahale edilecek uygulamalarda kanunun açık hükmü gerektiğinden, "gerçek zamanlı biyometrik izleme ve yüz tanıma veri tabanı oluşturma" uygulamalarının hukuka aykırı olacağı açıktır.

KAYNAKÇA:

1. <https://www.bbc.com/turkce/articles/cd1rmnrjggvo>
2. <https://www.nuvenmag.com/post/abde-kabul-edilemez-risk-tasiyan-yapay-zeka-sistemleri-yasaklandi?>
3. <https://www.kvkk.gov.tr/SharedFolderServer/CMSFiles/bd06f5f4-e8cc-487e-abe1-d32dc18e2d7e.pdf>

YAPAY ZEKA ENERJİ KRİZİ YARATIR MI?

AV. AHMET KALKAN

Yapay zeka, özellikle üretken modellerin gelişmesiyle birlikte yalnızca teknolojik bir devrim değil, aynı zamanda enerji tüketimi açısından da dikkatle incelenmesi gereken bir dönüşüm olarak karşımıza çıkıyor. Dil modelleri, görsel tanıma sistemleri, öneri motorları ve karar destek yazılımları gibi yapay zeka uygulamaları, arka planda sürekli olarak çalışan ve devasa veri kümeleriyle beslenen sistemlere dayanıyor. Bu sistemlerin ayakta kalabilmesi ve çalıştırılabilmesi ise büyük miktarda elektrik enerjisi ve soğutma altyapısı gerektiriyor. Bu bağlamda, yapay zeka ile enerji krizleri arasında bir bağ kurulması artık teorik bir tartışmadan çok, günümüzün çevresel ve siyasi gündem maddelerinden biri haline gelmiştir.

Uluslararası Enerji Ajansı (IEA), 2024 yılında yayımladığı raporunda yapay zekanın ve kripto para madenciliğinin dünya genelinde enerji talebini artıran iki ana unsur haline geldiğini açıkça belirtmiştir. Özellikle üretken yapay zeka teknolojileri – örneğin ChatGPT, Midjourney, DALL-E gibi sistemler – çalışırken büyük ölçekli grafik işlem birimlerine (GPU) ihtiyaç duyar. Bu işlemciler, klasik sunuculara kıyasla çok daha fazla enerji tüketir. Google, Microsoft, Amazon gibi dev şirketlerin veri merkezlerinde gerçekleşen bu tüketimin miktarı artık megavatlarla

ölçülmektedir. Örneğin, yalnızca ChatGPT'nin tek bir günde verdiği hizmetin 621 megavat saat enerjiye mal olduğu, bu miktarın ortalama bir hanenin tüketiminin on binlerce katı olduğu tahmin edilmektedir.

Bu enerji tüketiminin çevresel yansıması ise yalnızca elektrik talebiyle sınırlı değildir. Aynı zamanda bu veri merkezlerinin soğutulması için devasa miktarda su kullanılmakta, bazı tesislerin yılda milyonlarca litre su harcadığı bilinmektedir. Bu durum, özellikle su kaynaklarının kısıtlı olduğu bölgelerde, hem ekosistemler üzerinde hem de yerel halkın suya erişimi açısından sorunlara yol açabilir. Bilimsel araştırmalar, küresel yapay zeka talebindeki artışın 2030'a kadar dijital sektörün enerji tüketiminde %400'lük bir artışa neden olabileceğini öngörmektedir. Bu tablo, yalnızca teknoloji geliştiricileri için değil; enerji politikalarını şekillendiren devlet kurumları, çevre mühendisleri ve hukukçular için de yeni yükümlülükler doğuracaktır.

Yapay zeka uygulamalarının bu derece yüksek enerji tüketmesine karşın, enerji verimliliğini optimize etmeye dönük bazı girişimler de dikkat çekmektedir. Özellikle yeni nesil donanım teknolojileri – örneğin ARM tabanlı işlemciler, ASIC yongaları – daha az enerji tüketen yapay zeka mimarilerinin önünü açabilir. Bunun yanı sıra, yazılım seviyesinde yapılan sadeleştirme çalışmaları ve düşük karmaşıklığa sahip algoritmaların tercih edilmesi, enerji ihtiyacını azaltan stratejiler arasında yer alıyor. Ancak bu teknik iyileştirmelerin yaygınlaştırılması, büyük ölçüde regülasyonlara ve şirketlerin etik sorumluluk bilincine bağlıdır. Bugün itibarıyla, birçok teknoloji şirketi enerji kullanımı konusunda şeffaf veri paylaşımında bulunmamakta ve tüketim rakamlarını gizli tutmaktadır.

İşte bu noktada hukuk dünyasına önemli görevler düşmektedir. Hem çevre hukuku hem de bilişim hukuku perspektifinden bakıldığında, yapay zekanın neden olduğu çevresel etkiler artık düzenlenebilir bir alandır. Enerji tüketimiyle ilgili şeffaflık yükümlülüğü, çevresel etki değerlendirme (ÇED) süreçlerine yapay zeka projelerinin dâhil edilmesi, yeşil enerji kullanımının

teşvik edilmesi ve karbon ayak izine dayalı vergilendirme sistemlerinin geliştirilmesi, bu alanda atılabilecek somut adımlardan yalnızca birkaçıdır. Örneğin Avrupa Birliği'nin dijital yeşil dönüşüm vizyonu kapsamında, büyük teknoloji şirketlerine veri merkezlerinde yenilenebilir enerji kullanımını teşvik edecek düzenlemeler getirilmiştir. Bu tür uygulamaların Türkiye'de de benimsenmesi hem uluslararası normlara uyum hem de sürdürülebilir kalkınma hedefleri açısından elzemdir.

Sonuç olarak, yapay zekanın geleceği yalnızca kodlarla değil, aynı zamanda enerjiyle, kaynak yönetimiyle ve etik anlayışla şekillenecektir. Bir teknoloji mucizesi olan yapay zeka, doğru politikalarla desteklenmezse, gezegenimiz için çevresel bir kriz unsuruna dönüşebilir. Bu noktada yapılması gereken, yapay zeka teknolojilerini suçlamaktan çok, bu teknolojileri geliştiren, uygulayan ve düzenleyen yapıların sorumluluğunu hatırlatmaktır. Hukukun da bu dönüşümde etkin bir rol oynaması, yalnızca çevreyi korumak değil, aynı zamanda adil ve sürdürülebilir bir dijital geleceği mümkün kılmak açısından kritik önemdedir.

AİHM VE TÜRK MEVZUATI IŞIĞINDA “BOYKOT”

AV. ELİF ŞUARA GÜNGÖR

Boykot; kişi, kuruluş ya da devletlerin yaptığı eylemlere karşı bir tepki olarak ekonomik anlamda ilişkileri kesmek suretiyle haksız olan tarafı kararından vazgeçirmek için yapılan organize eylemdir.

Boykot, antik çağlardan beri uygulanmaktadır. Tüketici boykotu adı altındaysa en güçlü ilk örneğini Amerika'da et fiyatlarının %50 yükselmesi sebebiyle halk tarafından gerçekleştirilmiştir.

Halk tarafından gerçekleştirilen boykotlar bir nevi ekonomik yaptırım gücüne sahiptir. Bu güç devlet eliyle değil, halkın iradesiyle ortaya çıkan güçtür. Evvela, hukuk düzlemi içerisinde orantılı ve hukuki dayanaktan yoksun bir güç ancak haksız bir saldırı niteliğine haiz olacaktır.

Anayasal boyutta, boykot değerlendirilmesi ise, anayasa madde 25 (düşünce ve ifade hürriyeti, madde 26(düşünceyi açıklama ve yayma hürriyeti) ve madde 34 (toplantı ve gösteri yürüyüş hakkı) düzleminde cereyan edecektir.

AY madde- 26/2 'e göre ifade özgürlüğü ve ifadeyi yayma hürriyetine ilişkin bir sınırlama ön görmüştür. Boykot çağrısı genel itibarıyla, Millî güvenlik, kamu düzeni, kamu güvenliği, Cumhuriyetin temel nitelikleri ve Devletin ülkesi ve milleti ile bölünmez bütünlüğünün korunması, suçların önlenmesi, suçluların cezalandırılması amaçlarıyla sınırlandırılabilir.

Belli başlı bir haksızlığa ilişkin olarak başlatılan bu çağrının ekonomik yıkıma sebebiyet verecek şekilde genel anlamda bir çağrı olarak anılması Türk kamu düzenini bozacağı kanaatine varılacak olunursa, bu mahiyette yapılan çağrıların devlet eliyle sınırlandırılması söz konusu olacaktır. Bu sınırlama ise, Anayasa Madde 13 (Temel hak ve hürriyetlerin sınırlandırılması) kapsamında değerlendirilecektir. Madde 13'e göre, sınırlama bahsi geçen temel hak ve hürriyetin özüne, anayasanın özüne ve ruhuna aykırı olacak mahiyette yorumlanamayacaktır.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi 2020 yılında verdiği bir kararında; 2009 ve 2010'da bir markette İsrail ürünlerini boykot çağrısı yapan Filistin yanlısı kişilere para cezası kesen Fransa'yı "ifade özgürlüğünü ihlal ettiği" gerekçesiyle haksız bulmuştur. Fakat bu boykot çağrısı yalnızca İsrail üretimi ürünlere ilişkin olması hasebiyle ve Fransız devletine topyekün ve milli değerlerine zarar verecek niteliği ihtiva etmediğinden gerekçeyle ifade özgürlüğü kapsamında nitelendirilmiştir.

Boykot çağrılarının içeriğinin suç ihtiva ediyor olmasıysa, genel itibarıyla TCK 216 (Halkı kin ve düşmanlığa tahrik suçu) ve TCK 122 (Nefret ve Ayrımcılık Suçu) suçlarıyla bağdaşabilecektir. Konusu suç teşkil eden hiçbir düşünce ve ifade özgürlüğü bu kapsamda korunmayacaktır.

Yalnızca farklı bir düşünce grubuna dahil olması sebebiyle bir grubun kin ve nefret saikiyle dışlanarak, halk tarafından ekonomik yaptırıma tabi tutulması anlayışı haksız bir yanılgıdır.

Bu tür boykot çağrılarının TCK 216 ve TCK 122 kapsamında değerlendirilmesi gündeme gelebilecektir.